

## POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,  
w dniu 21 grudnia 2023 r.,  
wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Anny Dziergawki  
od udziału w sprawie kasacyjnej o sygn. akt II KK 493/22,  
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

### **p o s t a n o w i ł:**

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Annę Dziergawkę  
od udziału w sprawie kasacyjnej o sygn. akt II KK 493/22**

## UZASADNIENIE

Obrońca H.S. pismem z dnia 27 listopada 2023 r. wniósł w trybie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. o wyłączenie SSN Anny Dziergawki od rozpoznania sprawy kasacyjnej (sygn. akt II KK 493/22). Wnioskodawca wskazał w nim, że w jego ocenie zachodzą uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędzi w niniejszej sprawie. Podniósł, że powołanie Sędzi Anny Dziergawki do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego nastąpiło w wyniku rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa, której skład został ukształtowany na podstawie nowelizacji ustawy o KRS z dnia 8 grudnia 2017 r. Tymczasem w kasacji złożonej w sprawie II KK 493/22 został podniesiony zarzut niewłaściwego składu sądu ze względu na udział w nim sędziego, który również został powołany na urząd sędziego w tak samo ukształtowanej procedurze. Zatem, w ocenie wnioskodawcy, udział sędziego SSN Anny Dziergawki w rozpoznaniu kasacji stanowiłby naruszenie zakazu nemo iudex in causa sua. Wskazał, że ukształtowany obecnie skład Sądu Najwyższego w sprawie II KK 493/22 narusza standard wskazany w art. 6 ust. 1 EKPC i nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Powody uwzględnienia wniosku w tej sprawie są oczywiste. Występuje bowiem zbieżność zarzutu wadliwości powołania sędziego mającego rozpoznać kasację w sprawie II KK 493/22 oraz wynikającego z tych samych okoliczności zarzutu wadliwości dotyczącej sędziego objętego zarzutem zawartym w kasacji. Konieczność wyłączenia od orzekania SSN Anny Dziergawki w niniejszym postępowaniu nie ulega zatem wątpliwości i stanowi konsekwencję należytego pojmowania istoty gwarancji bezstronnego orzekania przez sąd i zakazu *nemo iudex in causa sua* (por. postanowienie SN z 28 września 2022 r., IV KK 333/22, postanowienie SN z 8 sierpnia 2023 r., III KK 22/23). W interesie całego systemu prawnego, a bezpośrednio w interesie wymiaru sprawiedliwości leży, by nie powstało w odbiorze zewnętrznym, tj. w odczuciu społecznym przekonanie o braku warunków do rozpoznania sprawy przez sąd w sposób obiektywny (por. też postanowienie SN z 25 listopada 2010 r., V KO 96/10). Potrzeba jej ochrony została już należycie utrwalona w orzeczeniach Sądu Najwyższego, zapadających w sprawach opartych na zarzutach zbliżonych do podniesionych w niniejszej sprawie, co czyni zbędnym czynienie szerszych rozważań w tym zakresie (zob. postanowienie SN z 6 września 2022 r., sygn. akt II KK 44/21, postanowienie SN z 16 września 2022 r., sygn. akt III KK 339/22).

Dodać trzeba, że zagadnienie, które wystąpiło na gruncie niniejszej sprawy, związane z procedurą powołań sędziowskich, było przedmiotem obszernej analizy w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I-4110-1/20 (OSNKW 2020/2/7) oraz w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22), a w zakresie statusu Krajowej Rady Sądownictwa także w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22. Zachowują one swoją aktualność także na gruncie niniejszej sprawy.

Okoliczności wskazane w w/w uchwale 3 Izb Sądu Najwyższego znajdują w pełni zastosowanie do SSN Anny Dziergawki. Jest to tym bardziej uzasadnione, że sędzia przystąpiła do udziału w procedurze powołania na stanowisko sędziego

Sądu Najwyższego nie tylko już po wydaniu wskazanej uchwały 3 Izb Sądu Najwyższego ze stycznia 2020 r., a więc w pełni świadoma jej treści, ale co szczególnie uderzające po wydaniu przez sądy polskie i sądy międzynarodowe licznych orzeczeń, w których wskazano na strukturalną i ustrojową wadliwość procedury powołania sędziów z udziałem KRS ukształtowanej na podstawie ustawy z 8 grudnia 2017 r. – w świetle której niezależność i bezstronność sędziego nie jest zagwarantowana stronom w sposób wymagany przez art. 45 ust. 1 Konstytucji oraz art. 6 ust. 1 EKPC. Wskazana sędzia miała zatem pełną wiedzę na długo przed rozpoczęciem konkursu na stanowisko sędziego w Sądzie Najwyższym, że udział w nim oznacza akceptację dla stwierdzonej strukturalnej dysfunkcjonalności procesu wyboru, a zatem także wpłynie na ocenę tego, w jakim stopniu jest w stanie wypełnić standard sędziego niezależnego i bezstronnego. Realizacja tych wartości jest zaś nie tyle przywilejem, co przede wszystkim obowiązkiem sądu i nakazem postępowania dla każdego sędziego. Bez bezstronności, niezależności i niezawisłości nie ma ani sądu ani sędziego w rozumieniu Konstytucji, a przede wszystkim nie będzie właściwej realizacji podstawowego prawa jednostki do sądu, o którym mowa w art. 45 ust. 1 Konstytucji (zob. opracowania zawarte w *Bezstronność sędziego w sprawach karnych w świetle zarzutu wadliwości jego powołania*, Warszawa 2022). Fakt powołania SSN Anny Dziergawki w procedurze obarczonej wadliwością stwierdzoną w uchwale 3 Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. był zresztą już także podstawą wyłączenia SSN Anny Dziergawki od rozpoznania kasacji w sprawie IV KK 279/23 (postanowienie SN z 7 grudnia 2023 r., IV KK 279/23).

Przypomnieć na koniec trzeba to co być musi fundamentem niezależności i bezstronności sędziego. Sąd Najwyższy zwraca na to uwagę po raz kolejny. Gwarancja *nemo iudex in causa sua* powinna prowadzić nie tylko do wyłączenia sędziego, wobec którego ma bezpośrednie zastosowanie. Powinna skutkować eliminacją wadliwego mechanizmu prowadzącego do wyznaczania do sprawy sędziów, do których bez potrzeby głębszej analizy odnieść można zbliżone zarzuty, co te które uznano po wielokroć za skuteczne. Leży to niewątpliwie w interesie wszystkich sędziów, samego sądu w którym orzekają, wymiaru sprawiedliwości

oraz w interesie stron postępowania. Koniecznym jest zatem takie ukształtowanie składu orzekającego Sądu Najwyższego, który od tych zarzutów będzie wolny.

Z tych powodów postanowiono jak w sentencji.

(kf)

[ał]